

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002475

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кіюн Ірина Дмитрівна

2. Iryna D. Kiiun

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 Стоматологія

Дата захисту: 04-07-2024

Спеціальність за освітою: 221 Стоматологія

Місце роботи здобувача: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 76.600.087

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55

Тема дисертації:

1. Особливості перебігу та профілактики захворювань тканин пародонта при використанні сучасних приладів для нагрівання тютюну у осіб молодого віку
2. Features of the course and prevention of periodontal tissue diseases when using modern devices for heating tobacco in young people

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування та профілактики захворювань тканин пародонта в осіб молодого віку, котрі палять електронні сигарети, на основі вивчення клінічних особливостей перебігу захворювання та обґрунтування комплексної терапії на підставі клініко – лабораторних досліджень. Аналіз публікацій дозволяє дійти висновою про всебічний негативний вплив куріння та тютюну на органи і системи організму людини, включаючи і порожнину рота. Дуже важливим, особливо для лікаря-стоматолога, є уточнення окремих положень про механізм цього впливу на слизову оболонку порожнини рота, тканин пародонта, зубів і слинних залоз, у залежності від тривалості та інтенсивності куріння. Для реалізації мети та завдань дослідження проведено стоматологічне обстеження 324 особам віком 18 - 44 роки. Досліджувані були розподілені на 2 групи: 216 осіб, котрі палили, використовуючи прилади для нагрівання тютюну (основна група), та 108 осіб, котрі не палили (порівняльна

група). Вік обстежених коливався в межах від 18 до 44 років, причому переважну більшість в обох групах дослідження склали особи віком 18–25 років. Результати клінічних досліджень підтверджувались позитивною динамікою функціональних, біохімічних та імунологічних досліджень. Отже, розроблена методика комплексного лікування запальних і початкових форм дистрофічно – запальних уражень тканин пародонта в осіб молодого віку, що застосовували альтернативні засоби для паління тютюну, включала цілеспрямовану патогенетичну терапію, яка забезпечувала високі клінічні результати, нормалізувала біохімічні та імунологічні параметри біологічних рідин, покращувала периферійний кровообіг мікроциркуляторного русла тканин пародонта. Наукова новизна теми. Уперше систематизовано дані щодо поширення карієсу зубів і уражень СОПР у осіб молодого віку, котрі використовують альтернативні засоби для паління тютюну. Уточнено та систематизовано наукові дані щодо поширеності та інтенсивності запальних і дистрофічно – запальних уражень тканин пародонта в курців електронних сигарет. Уперше проведена оцінка функціонального стану мікроциркуляторного русла тканин пародонта в осіб, що використовують альтернативні прилади для паління тютюну. Уточнено та доповнено дані про зміни запальних маркерів ротової рідини за активністю уреаз, лізоциму та ступеня дисбіозу у хворих на ХКТ та початковими форми ГП, що застосовують електронні прилади для паління тютюну. Уперше проведена оцінка тромборезистентності ендотелію судин у хворих на ХКТ та ГП початкового – I ступеня, що палять е-сигарети, та в осіб без шкідливої звички. Науково обґрунтовано основні покази щодо лікування курців е-сигарет, хворих на запальні і початкові форми дистрофічно – запальних уражень тканин пародонта за допомогою патогенетично скерованої лікувальної схеми місцевої і загальної дії, з урахуванням клінічних проявів та лабораторних досліджень з позитивними віддаленими результатами. Практичне значення результатів дослідження. Отримано в ході дослідження дані про поширеність, особливості клінічного перебігу стоматологічних захворювань у осіб, що користувалися системами для нагрівання тютюну, котрі потрібно враховувати при діагностиці, профілактиці та лікуванні стоматологічних захворювань у даній категорії пацієнтів. Встановлено, що дисбаланс фібринолітичної активності судин у курців е-сигарет супроводжувався зниженням середнього часу Хегаман – залежного фібринолізу та зменшенням значень індексу фібринолітичної активності ендотелію судин. На основі отриманих результатів розроблено комплекс лікувально – профілактичних заходів для осіб молодого віку з ураженнями тканин пародонта, котрі використовували системи для нагрівання тютюну. У результаті лікування хворих на ХКТ, які використовували е – сигарети, запропонованою нами методикою, спостерігалась “нормалізація” стану тканин пародонта проти пролікованих традиційними методиками курації ХКТ. Впроваджено та розроблено профілактичний комплекс для даної категорії хворих у педагогічний процес медичних ВУЗів України та амбулаторно-поліклінічний прийом стоматологічних поліклінік.

2. The dissertation is dedicated to increasing the effectiveness of treatment and prevention periodontal tissue diseases in young people which smoke e-cigarettes, based on the study of the clinical features of the course of the disease and the justification of complex therapy on the basis of clinical and laboratory studies. The analysis of publications allows us to draw a conclusion about the comprehensive negative impact of smoking and tobacco on the organs and systems of the human body, including the oral cavity. It is very important, especially for a dentist, to clarify individual provisions about the mechanism of this effect on the mucous membrane of the oral cavity, periodontal tissues, teeth and salivary glands, depending on the duration and intensity of smoking. For the realization purpose and objectives of the study, a dental examination was performed on 324 persons aged 18 to 44 years. The subjects were divided into 2 groups: 216 people who smoked using devices for heating tobacco (main group) and 108 people who did not smoke (comparison group). The age of the subjects ranged from 18 to 44 years, with the vast majority in both study groups being 18–25 years old. The results of clinical studies were confirmed by the positive dynamics of functional, biochemical and immunological studies. Therefore, the developed method of complex treatment of inflammatory and initial forms of dystrophic-inflammatory lesions of periodontal tissues in young people who used alternative means for smoking tobacco included targeted pathogenetic therapy, which provided high clinical results, normalized biochemical and immunological parameters of biological fluids, improved peripheral blood circulation of the microcirculatory bed of periodontal tissues. Scientific novelty of the topic. A

comprehensive approach using clinical, functional, and immunological studies made it possible to study the role of smoking in the development of dental diseases in young people who use systems for heating tobacco. The prevalence, structure and clinical features of dental diseases in patients who smoke depending on the duration of smoking have been established. The aggressive role of smoking has been proven, both in the progression of periodontal disease and its severity. A study of the state of hemomicrocirculation and regional vessels in the periodontal tissues of patients who smoke with inflammatory periodontal diseases was conducted. Fluctuations, linear and volumetric indicators of the microcirculation of periodontal tissues were established, probably due to the direct toxic effect of products contained in tobacco on the vascular endothelium in people who use systems for heating tobacco, which is explained by the depression of the main characteristics of the endothelium function - indices of reactive hyperemia and augmentation. A number of fundamentally new therapeutic and preventive measures have been implemented and developed in the treatment of inflammatory and dystrophic-inflammatory diseases of periodontal tissues in young patients who use systems for heating tobacco. The practical significance of the research results. In the course of the study, data were obtained on the prevalence, features of the clinical course of dental diseases in persons who used systems for heating tobacco, which should be taken into account in the diagnosis, prevention and treatment of dental diseases in this category of patients. It was established that the imbalance of fibrinolytic activity of blood vessels in e-cigarette smokers was accompanied by a decrease in the average time of Hageman-dependent fibrinolysis and a decrease in the values of the index of fibrinolytic activity of the vascular endothelium. On the basis of the obtained results, a complex of therapeutic and preventive measures was developed for young people with lesions of periodontal tissues who used systems for heating tobacco. As a result of the treatment of patients with CHC who used e-cigarettes with our proposed method, a "normalization" of the condition of periodontal tissues was observed compared to those treated with traditional methods of CHC curation. A preventive complex for this category of patients has been implemented and developed in the pedagogical process of medical universities of Ukraine and outpatient polyclinic reception of dental polyclinics.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Kiiun I, Soltys O, Kilmukhametova Y, Drozda I, Dronyk I, Bukach O. Dynamics of urease and lysozyme activity in the oral fluid and the degree of oral dysbiosis in persons with periodontal tissue diseases against the background of E-cigarette smoking. *International Journal of Medical Dentistry*. 2023;27(1):39-44.
- Кіюн ІД, Кузник НБ. Клініко-лабораторна оцінка віддалених результатів лікування хронічного генералізованого пародонтиту у осіб, що палять електронні сигарети. *Вісник стоматології*. 2023;123(2):19-23.
- Кіюн ІД, Солтис ОМ. Сучасний погляд на вплив засобів для нагрівання тютюну на стан тканин пародонта. *Український стоматологічний альманах* 2022;4:17-24.
- Кузник НБ, Кіюн ІД, Солтис ОМ, Ватаманюк НВ, Кавчук ОМ. Структура та поширеність захворювань тканин пародонта у осіб, котрі палили, використовуючи засоби для нагрівання тютюну. *Український стоматологічний альманах*. 2022;1:20-4.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузняк Наталія Богданівна

2. Nataliia Kuznyak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4020-7597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколова Ірина Іванівна

2. Iryna I. Sokolova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2339-4909

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудар'ян Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Gudaryan

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5370-1570

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Герелюк Віталій Іванович

2. Vitalii I. Hereliuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4156-1915

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, буд. 2, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Беліков Олександр Борисович

2. Oleksandr B. Bielikov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8828-6311

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Годованець Оксана Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Годованець Оксана Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Доманчук Тетяна Іллівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна